

BEGROTING 2018 EN MEERJARENBEGRADING 2019–2021

1. Inhoud

1.	Inhoud	2
2.	Inleiding	4
3.	Leeswijzer	5
4.	Gegevens van de stichting.....	6
4.1.	<i>Overzicht scholen</i>	6
4.2.	<i>Organisatie en bestuur</i>	7
4.2.1.	<i>Bestuur en raad van toezicht</i>	8
5.	Koersplan & Meerjarenbegroting.....	9
5.1.	<i>Beleidspunten vertaald</i>	9
5.2.	<i>Onderwijskwaliteit</i>	10
5.3.	<i>Professionaliteit</i>	11
5.4.	<i>Ondernemerschap/Innovatie</i>	12
5.5.	<i>Financiën</i>	13
5.6.	<i>Huisvesting en Facilitair</i>	14
5.7.	<i>Personeel</i>	15
6.	Planning & Control Cyclus	17
7.	Ontwikkeling leerlingenaantallen.....	19
7.1.	<i>Analyse leerlingenontwikkeling 2017-2030</i>	19
7.2.	<i>Prognose aantal leerlingen op STAIJ scholen 2017-2020</i>	21
7.3.	<i>Analyse opbouw leerjaren STAIJ</i>	23
7.4.	<i>Conclusie</i>	24
8.	Personeelsbeleid	25
8.1.	<i>Opbouw personeelsbestand</i>	25
8.2.	<i>Mobiliteit</i>	26
8.3.	<i>Vervangingsfonds</i>	26
8.4.	<i>Ziekteverzuim</i>	27
8.5.	<i>Bevordering Arbeidsparticipatie Ouderen</i>	27
8.6.	<i>Uitgangspunten formatie en de functiemix</i>	27

9.	Begroting 2018-2021.....	29
9.1.	<i>Begroting 2018</i>	29
9.2.	<i>Meerjarenbegroting 2018-2021</i>	30
9.3.	<i>Toelichting Begroting 2018/Meerjarenbegroting 2018-2021</i>	31
9.3.1.	Algemeen.....	31
9.3.2.	Baten	32
9.3.3.	Lasten	33
9.4.	<i>Investeringsbegroting 2018-2021</i>	34
9.5.	<i>Ontwikkeling liquiditeit 2018-2021</i>	35
9.6.	<i>Balans en Vermogenspositie 2018-2021</i>	36
9.6.1.	Ontwikkeling balans	36
9.6.2.	Ontwikkeling Kengetallen.....	37
9.7.	<i>Ontwikkeling personeel</i>	38
9.8.	<i>Risicoanalyse 2018-2021</i>	39

2. Inleiding

Voor u ligt de begroting 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2021 van “Samen tussen Amstel en IJ” Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs (STAIJ) in Amsterdam Oost. De (meerjaren)begroting 2018-2021 staat niet op zichzelf, maar vormt een onderdeel van de totale planning & control cyclus van onze organisatie. De basis van de begroting wordt gevormd door het Koersplan 2015-2019. In dit Koersplan zijn de richting en de doelen van onze organisatie beschreven. Om herhaling te voorkomen beschrijft deze meerjarenbegroting slechts op hoofdlijnen de doelen van het Koersplan. De begroting vormt het financiële kader waarbinnen onze doelen gerealiseerd moeten worden. Het begrotingsproces is een continu proces van meerjarenbegroting opstellen, periodiek de financiële voortgang volgen middels diverse rapportages, nieuwe inzichten opnemen en dit alles vertalen in de nieuwe meerjarenbegroting.

Als onderdeel van dit document is de begroting 2018 opgenomen. Wij presenteren een begroting die qua exploitatie in 2018 uitkomt op een tekort van bijna € 280.000. In 2019 is het verwachte exploitatietekort bijna € 120.000 en in 2020 ruim € 10.000. Voor 2021 begroten wij een exploitatieoverschot van ruim € 203.000. De exploitatietekorten in 2018 t/m 2020 worden gedekt uit de algemene reserve waardoor wij een sluitende begroting aanbieden. De negatieve exploitatie in de komende jaren wordt vooral veroorzaakt door de lagere instroom van leerlingen met een gewicht, waardoor de extra middelen per leerling afnemen. Tevens zijn per 1 januari 2018 de premies voor het Vervangingsfonds en het Participatiefonds verhoogd. Daarnaast is in de begroting geanticipeerd op een stijging van de pensioenpremie. Hoewel de bekostigingssystematiek van het primair onderwijs grillig is en geregeld aan veranderingen onderhevig, hebben wij laatstgenoemde premiestijging vooralsnog niet gecompenseerd in de begroting.

In reguliere kwartaalrapportages informeren wij over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen en worden de uitgangspunten uit de begroting 2018 strak gemonitord. Hierbij zal ook de in deze begroting opgenomen risicoparaagraaf de revue passeren. Indien nodig wordt deze paragraaf geactualiseerd en worden de nieuwe inzichten in de lopende begroting verwerkt. De vastgestelde kwartaalrapportages worden gepubliceerd op onze website.

Namens de raad van toezicht en het bestuur van STAIJ,

Amsterdam, 14 december 2017

Marianne Harten

René Rigter

Voorzitter raad van toezicht

Bestuurder

3. Leeswijzer

Dit document bevat zowel de cijfers van de begroting 2018 als van de meerjarenbegroting 2019-2021. De basis wordt gevormd door de kaders van het Koersplan 2015-2019. In hoofdstuk 5 wordt uitvoerig stil gestaan bij de financiële consequenties van de in het Koersplan afgesproken maatregelen. Voorafgaand worden in hoofdstuk 4 enkele algemene gegevens van onze stichting voor het voetlicht gebracht.

In hoofdstuk 6 belichten wij de planning & control cyclus, die het uitgangspunt vormt voor de verantwoording van ons beleid in de komende jaren. Vervolgens staat in hoofdstuk 7 een analyse van de leerlingenprognose centraal. Gelet op het feit dat een groot deel van onze inkomsten afhankelijk is van het aantal ingeschreven leerlingen, geven wij een meerjarige prognose af van het aantal ingeschreven leerlingen. In hoofdstuk 8 wordt de personele bezetting in de komende jaren beschreven. Hierbij komen ook aspecten rond het ziekteverzuim, het eigen risicodragerschap en de leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand aan de orde.

In hoofdstuk 9 passeren de financiële kengetallen de revue, uitgesplitst in de begroting 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2021. Daarbij wordt aandacht besteed aan de investerings- en liquiditeitsbegroting en aan de vermogenspositie. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met de risicoanalyse.

4. Gegevens van de stichting

“Samen tussen Amstel en IJ” Stichting voor Openbaar Primair Onderwijs (STAIJ) is opgericht op 1 januari 2008 en wordt sinds 5 november 2014 statutair geleid door een college van bestuur, bestaande uit één bestuurder. De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de bestuurder worden in de statuten en het toezichtkader geregeld. Hr. Dr. R.B.M. Rigter, sinds 1 januari 2013 in dienst als algemeen directeur van STAIJ, is benoemd tot de eerste bestuurder van onze organisatie.

De samenstelling van de raad van toezicht is als volgt:

Mw. Drs. H.M. Harten	voorzitter
Hr. Drs. T.J.J. Stok	secretaris
Drs. H. Chuah	lid belast met de portefeuille financiën
Hr. Drs. P.V. Hamaker	lid
Mw. Drs. K.J. Buchel	lid

4.1. Overzicht scholen

Het bestuur van STAIJ heeft het beheer over negentien scholen voor openbaar primair onderwijs op 24 locaties, gelegen in de gemeente Amsterdam, Stadsdeel Oost. Onder deze scholen bevindt zich de school voor nieuwkomersonderwijs (de Bataviaschool), die administratief bij de J.P. Coen is ondergebracht. In totaal telt STAIJ 18 brinnummers.

School	Leerlingenaantal 1-10-2016	Leerlingenaantal 1-10-2017
Daltonschool Aldoende (18UR)	400	407
De Kaap (19AI)	150	144
De Dapper (19AQ)	150	156
Flevoparkschool (19CH)	243	266
Flevoparkschool ('t Gouden Ei)	79	0
Linnaeus (20SJ)	154	141
4 ^e Montessorischool De Pinksterbloem (20TV)	381	384
5 ^e Montessorischool Watergraafsmeer (20TW)	596	602
SBO Het Spectrum (20WT)	138	124
Daltonschool De Meer (20YG)	497	481
JP Coenschool (20ZG)	358	365*
De Kraal (20ZH)	391	417
8 ^e Montessorischool Zeeburg (22LE)	446	368
Olympus (27LT)	202	166

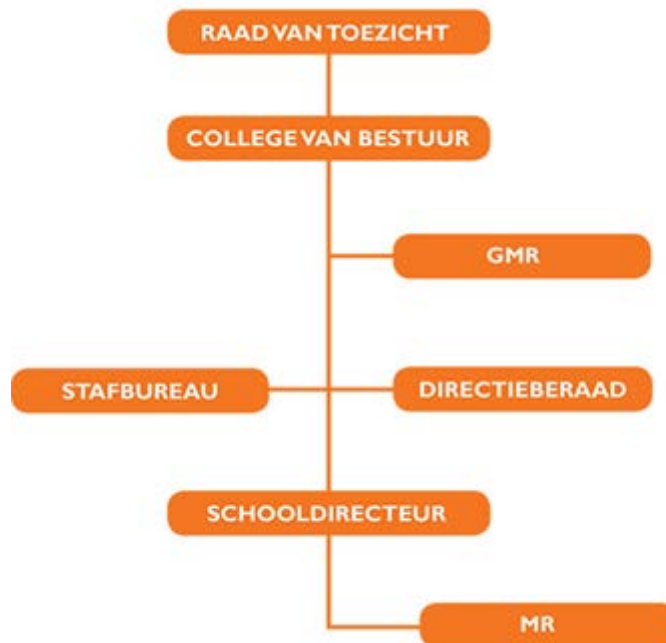
Daltonschool De Kleine Kapitein (27YK)	250	245
Montessorischool Steigereiland (28BA)	638	604
IKC Laterna Magica (29UA)	664	692
MKC Zeeburgereiland (30PM)	138	171
MKC De Amstel (30UP)	158	203
	6.033	5.936

* Inclusief respectievelijk 125 (2016) en 127 (2017) leerlingen nieuwkomersonderwijs Batavia

Na een aantal jaren van leerlingengroei (t/m 2014) en stabilisatie (2015 en 2016) is het leerlingenaantal van STAIJ het afgelopen jaar gedaald. In vergelijking met 1 oktober 2016 is ons leerlingenaantal met 97 gedaald (ruim 1,6%). De prognose is dat het leerlingenaantal de komende jaren zich zal stabiliseren of licht zal dalen. In de meerjarenbegroting worden maatregelen genomen om het dalende leerlingenaantal in financieel opzicht op te vangen. Indien onze plannen om nieuwe scholen te stichten gerealiseerd worden, zal ons leerlingenaantal gaan stijgen.

4.2. Organisatie en bestuur

STAIJ kent een organisatiestructuur waarbij de bestuurder eindverantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van de organisatie. Als wettelijke toezichthouder treedt de raad van toezicht op. De raad van toezicht moet onder andere de meerjarenbegroting en het jaarverslag, waar de jaarrekening een onderdeel van uitmaakt, goedkeuren. Als externe toezichthouder fungeert de voltallige raad van de gemeente Amsterdam. Zij komen onder andere in beeld als de stichting voornemens is een school te sluiten of te openen.

4.2.1. Bestuur en raad van toezicht

De Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs vormt de basis van de organisatiestructuur en werkwijze van STAIJ. Er is een scheiding aangebracht tussen de functies van bestuur en intern toezicht en deze zijn opgenomen in de statuten en het toezichtkader. Het schoolbestuur en de toezichthouder hebben een set afspraken gemaakt over de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de verschillende organen. Daarbij worden in beginsel de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie belegd (op het niveau van de schooldirectie). Doel van de hantering van de Code Goed Bestuur is om op een efficiënte, effectieve en transparante wijze de beleidsdoelstellingen te realiseren. De bestuurder en de raad van toezicht voeren minimaal zes keer per jaar overleg over de voortgang van de werkzaamheden.

STAIJ hanteert een planning- en control cyclus, waarin beleidsvoornemens als de begroting en het Koersplan (strategisch beleidsplan) worden bewaakt met behulp van managementinformatie. Hiervoor verschijnen periodiek kwartaalrapportages. De raad van toezicht heeft een auditcommissie in het leven geroepen, die zich richt op de interne controle en financiële processen. De horizontale verantwoording vindt plaats op schoolniveau, maar ook op bovenschools niveau via de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Als stichting hechten wij er grote waarde aan om al onze stakeholders actief te betrekken bij onze verantwoording.

De belangrijkste taak van de bestuurder is het uitzetten van de beleidskaders waarbinnen de directeuren van de scholen het beleid verder dienen te concretiseren. Regelmatig vindt er een toetsing plaats of de uitgezette acties tot het beoogde resultaat hebben geleid. De raad van toezicht belegt hiertoe periodiek een vergadering met de bestuurder. De agenda, notulen en de besluitenlijst van deze vergaderingen worden op de website van STAIJ geplaatst.

5. Koersplan & Meerjarenbegroting

In het voorjaar van 2015 is het Koersplan 2015-2019 vastgesteld. In dit Koersplan worden de ambities voor de komende periode naar de samenleving helder gemaakt. Het Koersplan geeft het beleidskader weer waarin de koppeling gemaakt wordt met het primaire proces, het geven van hoogwaardig onderwijs, hoe de kwaliteit daarvan wordt getoetst en hoe de organisatie denkt in te spelen op zowel in- als externe ontwikkelingen.

Het Koersplan heeft als centraal thema: **“Samen leren voor het leven, de kracht van diversiteit, keuzevrijheid in verbondenheid”**.

In het Koersplan worden de ambities vertaald naar concrete beleidsvoornemens. In deze meerjarenbegroting worden de beleidsvoornemens financieel uitgewerkt. Dit betekent dat als er investeringen nodig zijn om bepaalde speerpunten te realiseren deze in de meerjarenbegroting worden weergegeven. Hieruit blijkt tegelijkertijd hoe de organisatie denkt deze doelen te realiseren. Dit betekent dat de meerjarenbegroting ook een toetsend karakter heeft in de zin van hoe haalbaar de ambities zijn.

Onderwerpen en beleidsvoornemens uit het Koersplan die vanuit de reguliere bekostiging worden bekostigd, passeren in dit hoofdstuk in principe niet de revue.

5.1. Beleidspunten vertaald

STAIJ is educatief ondernemend en innovatief en investeert voortdurend in onderwijskwaliteit door medewerkers ruimte te geven voor professionele ontwikkeling. In het Koersplan hebben wij een aantal richtinggevende uitspraken geformuleerd die in lijn zijn met de kaders die we hebben gesteld. Richtinggevende uitspraken waaraan we ons met elkaar verbinden, waarin we in samenhang met elkaar optrekken, waarvan we weten dat ze in de uitvoering om erkende ongelijkheid en diversiteit van vormen vragen. Uitspraken die tot dialoog leiden en tegelijkertijd in de gekozen richting voor ons niet meer ter discussie staan. De dialoog voeren we in de organisatie met de leerlingen en hun ouders/verzorgers, de leerkrachten en de schooldirecteuren. We gebruiken hierbij onze partners als “critical friends”.

Ouders/verzorgers doen er voor ons in belangrijke mate toe. Niet alleen als gesprekspartner over de ontwikkeling van hun kind, maar ook over de plek die onderwijs in onze snel kantelende maatschappij moet innemen. We hebben binnen drie domeinen richtinggevende uitspraken geformuleerd, namelijk onderwijskwaliteit, professionaliteit en ondernemerschap/innovatie.

Onze professionele werkwijze is dat we eerst ontwerpen, dan proeftuinen starten en vervolgens evalueren. Wanneer we tevreden zijn, leggen we de in gang gezette ontwikkeling vast als beleid en delen we onze opgedane kennis en inzichten met anderen. We beschrijven hieronder puntsgewijs de richtinggevende uitspraken, die in het Koersplan nader zijn uitgewerkt en geconcretiseerd.

Naast het primaire proces van het geven van hoogwaardig onderwijs in Amsterdam Oost zijn er ook ondersteunende bedrijfsprocessen nodig die zorg dragen voor de randvoorwaarden zodat alle aandacht uit kan gaan naar het primaire proces. Dit betreft de processen ten behoeve van de eigen organisatie, waarbij gedacht moet worden aan de financieel administratieve processen, huisvesting, facilitaire zaken als ook personeelszaken. Wij starten dit overzicht met doelstelling één uit het Koersplan: “onderwijskwaliteit”.

5.2. Onderwijskwaliteit

Aan alle STAIJ scholen is door de Inspectie van het Onderwijs het basisarrangement toegekend. Onderwijskwaliteit is en blijft de eerste pijler van ons Koersplan. Hieronder zijn de volgende speerpunten gerangschikt:

- De scholen van STAIJ zijn ieder zelf verantwoordelijk voor de basiskwaliteit van het onderwijs en expliciteren de wijze waarop ze passend onderwijs vormgeven.
- STAIJ scholen beoordelen zichzelf systematisch met de kwaliteitsmonitor en zorgen met de hulp van ‘critical friends’ voor externe beoordeling op kwaliteit om voortdurend het beste uit zichzelf te halen.
- STAIJ faciliteert op bestuursniveau een netwerk gericht op uitwisseling en flexibele inzet van expertise tussen scholen.
- SBO Het Spectrum blijft een reguliere SBO-voorziening voor het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen (SWV) en stelt zijn opgedane expertise ter beschikking aan de overige scholen van STAIJ.
- Alle scholen van STAIJ participeren in de wijknetwerken die zich inzetten om op wijkniveau inhoud te geven aan de zorgplicht in het kader van de Wet Passend Onderwijs en om daarnaast de maatschappelijke en sociale cohesie binnen de wijk te bevorderen.
- Alle scholen scoren minimaal een voldoende op de inspectie-indicatoren met betrekking tot de basisondersteuning.

De hier genoemde speerpunten zijn leidend bij het vormgeven van onderwijs van hoge kwaliteit. De middelen die hiervoor noodzakelijk zijn, komen uit de reguliere bekostiging van het ministerie van OCW, het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Amsterdam Diemen en van de gemeente Amsterdam.

In juli 2016 heeft de Inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de 8^e Montessorischool Zeeburg als “zwak” beoordeeld. Onder leiding van een interim directeur is een verbeterplan opgesteld. Uitvoering van dit plan heeft ertoe geleid dat aan de school in juli 2017 het basisarrangement is toegekend.

Sinds 1 augustus 2014 is de Wet op het Passend Onderwijs van kracht. Passend onderwijs legt een zorgplicht bij schoolbesturen, waarmee zij verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden. STAIJ maakt deel uit van het

Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Amsterdam Diemen (SWV). De wetswijziging heeft, ook binnen STAIJ, de nodige aanpassingen en veranderingen geveerd en deze veranderingen moeten we als organisatie goed blijven begeleiden en aansturen. Niet alleen om de aan ons toevertrouwde zorg optimaal te blijven leveren, maar ook om te voorkomen dat we de zorg die we geven niet afdoende kunnen verantwoorden. Dit is noodzakelijk omdat de ontvangen bekostiging anders teruggevorderd kan worden en wij in de toekomst met onverwachte tekorten te maken krijgen. Uit de meerjarenbegroting van het SWV blijkt dat het geld dat wij ontvangen voor het zorgbudget stijgt van bijna 1,9 miljoen in 2018 naar bijna 2 miljoen in het schooljaar 2020-2021. Deze gelden zijn bedoeld voor de organisatie van zowel de basis- als de extra ondersteuning op de scholen. Opgemerkt dient te worden dat deze gelden deels benut worden voor personele inzet die voor 2016 ten laste kwam van het SWV.

5.3. Professionaliteit

Professionaliteit vormt de tweede pijler van het Koersplan. De volgende onderwerpen worden in het Koersplan nader uitgewerkt:

- STAIJ heeft interne professionaliseringstrajecten voor startende, vakbekwame en senior medewerkers in alle lagen van de organisatie (leerkrachten, schooldirecteuren en ondersteunend personeel).
- STAIJ specialiseert zich in professionaliseringstrajecten die het leren en ontwikkelen in de eigen uitvoeringspraktijk centraal stellen.
- Elke school ontwikkelt zich tot een lerende organisatie.

Voor de uitvoering van dit deel van het Koersplan is ons opleidingsnetwerk van cruciaal belang. STAIJ is in Amsterdam één van de twee academische opleidingsscholen in het primair onderwijs. Door deze unieke positie besteden wij niet alleen aandacht aan de versterking van de opleidingen, maar ook aan het opzetten van een professioneel lerende en onderzoekende houding bij onze werknemers en stagiaires. Het opleidingsnetwerk STAIJ versterkt de lerende organisatie en daartoe heeft zij met het “opleiden-in-school” programma een krachtig instrument in handen. Het opleidingsnetwerk bevat drie onderdelen. Op de eerste plaats het opleidingsteam STAIJ dat zich samen met de opleidingsinstituten richt op de student/aankomende leerkracht. Op de tweede plaats het interne opleidersnetwerk dat zich in samenspraak met de directie en de intern begeleiders focust op het versterken van de professionele cultuur in de school. En tot slot het Coachingshuis STAIJ dat zich richt op individuele- en teamondersteuning in alle lagen van de organisatie. De kennis en expertise die tot nu toe is opgebouwd wil STAIJ de komende periode verder uitbouwen en actiever inzetten om de leergemeenschap vorm te geven. Daarvoor is in de meerjarenbegroting € 400.000 vrijgemaakt per jaar. Dit bedrag wordt voor 50% bekostigd uit de subsidie die wij van het ministerie van OCW ontvangen voor de academische opleidingsschool. Deze subsidie is gegarandeerd tot 2020. Met dit deel wordt het opleidingsteam en een deel van het Coachingshuis gefinancierd. De overige 50% betalen wij uit eigen middelen. Met dit deel wordt onder andere de aanstelling van een interne opleider op iedere school (0,1 fte per school) bekostigd, waardoor het proces van leren van en met

elkaar van onderop wordt vormgegeven. Door de inzet van de middelen uit opleiden in school en de versterking van onze eigen kracht en expertise, geven wij minder uit aan externe expertise. Dit betreft een besparing van ongeveer € 100.000 per jaar. In relatie tot het toenemende lerarentekort proberen wij met deze maatregelen uitval van personeel te voorkomen en een aantrekkelijke werkgever te blijven.

In het tweede kwartaal van 2016 heeft STAIJ zich aangesloten bij een initiatief van een groep schoolbesturen en kennisinstellingen voor een subsidieaanvraag bij het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) voor een “werkplaats onderwijsonderzoek”. In een tweejarige pilot wordt gebouwd aan een structurele, duurzame verbinding tussen onderwijs, onderwijsontwikkeling en onderwijsonderzoek. Deze pilot met werkplaatsen onderwijsonderzoek is een gezamenlijk initiatief van de PO-Raad en het NRO. Het Amsterdamse consortium omvat drie Amsterdamse schoolbesturen (ASKO, STAIJ en Sirius) en drie Amsterdamse kennisinstellingen (Universiteit van Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam en Kohnstamm Instituut). Het consortium ontvangt in totaal € 372.000. De werkplaats wordt zo ingericht dat de deelnemende partijen in een gelijkwaardige positie werken aan onderwijsonderzoek en een onderzoek cultuur in de basisscholen. De subsidie die met deze pilot is gemoeid, is opgenomen in de meerjarenbegroting en wordt uitgegeven aan extra personele inzet. De verwachting is dat na 2018 nieuwe subsidiemogelijkheden rondom onderzoek en opleiden beschikbaar komen.

5.4. Ondernemerschap/Innovatie

De derde pijler van het Koersplan betreft het onderdeel ondernemerschap en innovatie. We hebben hiervoor de volgende speerpunten geformuleerd:

- Elke school heeft een voor ouders/verzorgers aantrekkelijk duurzaam profiel dat bijdraagt aan de koersuitspraken van de stichting.
- STAIJ breidt minstens één school met geïntegreerde basisvoorzieningen uit van 0-12 jaar naar 0-16/18 jaar (vanuit één visie, één doorgaande lijn, één team en één leiding). We gaan hierbij samenwerkingen aan met partners, maar onze visie blijft leidend. STAIJ werkt daarbinnen aan een eigen academie waarin leerkrachten en pedagogisch medewerkers op minimaal HBO-niveau worden opgeleid.
- De gehele STAIJ organisatie (staf en scholen) is toegerust op digitaal werken in flexibele IT-omgevingen.
- STAIJ heeft zowel de beleidsmatige als de administratieve processen rond financiën en personeelszaken in eigen beheer (insourcing).

De kosten die hiermee gemoeid zijn, worden deels betaald uit de reguliere bekostiging van de scholen. Het speerpunt rond insourcing wordt betaald uit de bovenschoolse meerjarenbegroting, maar wordt terugverdiend door geen of minder gebruik te maken van de diensten van het administratiekantoor. Voor het initiatief rond de oprichting van een school van 0-16/18 jaar wordt een beroep gedaan op extra rijksbekostiging en ondersteuning van de gemeente Amsterdam. Volgens planning wordt Laterna Magica per 1 augustus 2019 omgebouwd tot een school voor 0-18

jaar. De hoogte van de inkomsten en uitgaven van dit project zijn lastig te voorspellen en daarom nog niet opgenomen in deze meerjarenbegroting.

In 2017 heeft STAIJ het besluit genomen om op de locatie van Laterna Magica de kinderopvang in eigen beheer te nemen. Hiervoor is het samenwerkingscontract met kinderopvangorganisatie Partou per 1 februari 2019 opgezegd. Op dit moment worden de noodzakelijke voorbereidingen getroffen om deze beleidsmaatregel uit te voeren. In de meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met de financiële consequenties van deze koerswijziging.

Behalve de punten uit het Koersplan moeten enkele ondersteunende processen goed gefaciliteerd worden in de meerjarenbegroting. Achtereenvolgens passeren “financiën”, “huisvesting en facilitair” en “personeel” de revue.

5.5 Financiën

STAIJ is in financieel opzicht een gezonde organisatie. Door het voeren van een stringent financieel beleid in de afgelopen vijf jaar is ons vermogen voldoende aangegroeid om buffers te vormen, waardoor mogelijke tegenvallers opgevangen kunnen worden.

Onder een gezonde organisatie verstaan wij in financiële termen dat we tenminste aan de kengetallen en normeringen van de Inspectie voldoen. Dit betekent dat er voldoende reserves zijn om aan onverwachte verplichtingen te voldoen zonder dat meteen ingegrepen moet worden in het primaire proces. Dit vertaalt zich in twee verschillende doelen. De eerste is dat we over voldoende liquiditeiten beschikken zodat we als organisatie onze rekeningen en salarissen kunnen betalen. De tweede is dat we ook over voldoende vermogen beschikken om op langere termijn investeringen te plegen die wij wenselijk achten om onze doelstellingen te verwezenlijken.

Ten aanzien van de liquiditeiten beschouwen wij een ratio van 1,0 als voldoende. Dit betekent dat we in staat zijn om aan onze korte termijn verplichtingen te voldoen en we ook nog voldoende geld beschikbaar hebben om onverwachte uitgaven op te vangen. Het vermogen hoeft niet verder te groeien, maar wij houden ons wel aan de gouden regel dat structurele lasten gedekt worden uit structurele inkomsten. Daar sluit op aan dat incidentele inkomsten alleen ingezet worden voor incidentele uitgaven.

Ten aanzien van het vermogen gaan wij uit van de door de Onderwijsinspectie gehanteerde normen. Uit de Jaarrekening 2016 blijkt dat wij aan deze normen voldoen. Deze trend zet door in de cijfers over 2017, waardoor de conclusie gerechtvaardigd is dat wij volgens de normen van de Inspectie een in financieel opzicht gezonde organisatie zijn.

5.6. Huisvesting en Facilitair

Net als het financiële proces is huisvesting een middel om het primaire proces te ondersteunen.

STAIJ is op dit moment geen eigenaar van haar schoolgebouwen. Na een bewuste keuze van STAIJ is dit in 2014 met de gemeente uitgewerkt. In de afgesloten overeenkomsten is vastgelegd dat STAIJ handelt als ware zij juridisch eigenaar. Eind 2016 heeft de gemeente het voornemen geuit om alle schoolgebouwen in Amsterdam in juridisch eigendom over te dragen aan de schoolbesturen, conform de geldende wet- en regelgeving. In 2017 is door de gemeente en de schoolbesturen overleg gevoerd over de komende eigendomsoverdrachten. Naar verwachting vinden in 2018 de eerste overdrachten plaats. De eventuele financiële consequenties van deze overdracht zijn in de risicoparagraaf opgenomen.

Vanaf 2015 zijn schoolbesturen volledig verantwoordelijk geworden voor het onderhoud aan de gebouwen. Onderzoek van Berenschot in 2017 heeft bevestigd dat de inkomsten die de schoolbesturen daarvoor van het Rijk ontvangen (ongeveer € 30 per m², exclusief leegstand) niet voldoende is om het groot onderhoud structureel naar behoren uit te voeren. Helaas heeft het onderzoek er niet toe geleid dat het budget is verhoogd. Een goed meerjaren onderhoudsplan (MJOP) is daarom onontbeerlijk. In 2014 hebben wij, vooruitlopend op de wetswijziging van 2015, onze meerjaren onderhoudsplannen geactualiseerd. In het voorjaar van 2018 wordt dit herhaald.

Uit ons MJOP blijkt dat onze gebouwen over het algemeen in een goede onderhoudsstaat verkeren. Daarom komen wij door de overheveling van het groot onderhoud op korte termijn niet voor onoverkomelijke problemen te staan. Vanaf 2017 doteren wij jaarlijks aan de voorziening groot onderhoud om fluctuaties in de uitgaven aan groot onderhoud niet direct ten laste van de exploitatie te laten komen.

Een aantal werkzaamheden in de scholen is in de afgelopen jaren uitgesteld in het licht van mogelijke eigendoms- of strategiewijzigingen. Deze werkzaamheden worden alsnog uitgevoerd. Mochten de noodzakelijke uitgaven het begrote bedrag overschrijden, dan wordt dit meegenomen in de kwartaalrapportages.

Ook in 2018 zal STAIJ actief streven naar besparingen in het (facilitair) onderhoud door het bundelen van contracten of het afsluiten van raamovereenkomsten. Daarbij wordt zowel de grootte van STAIJ als de samenwerking binnen de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam benut.

Ten aanzien van de ICT infrastructuur is het beleid van STAIJ om dit als een dienst te centraliseren en te standaardiseren. Dit betekent niet dat op organisatieniveau wordt bepaald hoe ICT wordt ingezet op de diverse scholen, dat is aan iedere school om te bepalen. Het betekent wel dat indien een school investeringen wil plegen in ICT dit volgens een centraal en gestandaardiseerd beleid gaat. Met dit uitgangspunt voor ogen is er het afgelopen jaar op diverse scholen fors in digitale leermiddelen geïnvesteerd. Dit beleid wordt het komende jaar voortgezet, waarbij gebruik wordt gemaakt van de middelen die in het bestuursakkoord tussen de overheid en de PO-Raad hiervoor zijn vrijgemaakt. Met ingang van 1 augustus 2017 is een bovenschools ICT-medewerker aangetrokken die de komende twee jaar op een zevental scholen de inhoudelijke vernieuwingen die ICT voor het onderwijs biedt,

gaat aansturen en monitoren. De kosten die dit met zich meebrengt, zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

In 2017 is voor drie schoolpleinen subsidie ontvangen in het kader van de regeling Amsterdamse Impuls Schoolpleinen. Hiermee wordt beoogd kinderen meer te laten bewegen in een groene omgeving. Ook in 2018 gaan wij voor een aantal scholen plannen indienen en subsidie aanvragen voor vergroening en verbetering van de schoolpleinen.

Binnen de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam wordt in toenemende mate samengewerkt op het terrein van huisvesting. De huisvestingmedewerkers van de verschillende stichtingen ondersteunen elkaar bij diverse projecten waardoor de kwaliteit van de werkzaamheden toeneemt. De samenwerking heeft ook geleid tot de opstelling van een gezamenlijk meerjaren gebouwplan met een stevig ambitieniveau. Inmiddels is dit plan omarmd door de gemeente en over bijna alle basisscholen in Amsterdam uitgerold. Het initiatief van de Federatie heeft geleid tot een verhoogd budget voor scholenbouw, een verhoogd budget per m² en tot een uitgesproken ambitie en standaard waaraan nieuwe en gerenoveerde gebouwen in het Amsterdams primair onderwijs moeten voldoen.

5.7. Personeel

De afgelopen jaren heeft STAIJ actief geïnvesteerd in personeel en de kwaliteit van het personeel. De huidige CAO geeft ruim aandacht aan de verdere professionalisering van het personeel. Door de inzet van opleiden in de school, assessoren en coaches wordt de professionalisering verder vormgegeven in het kader van de gesprekkencyclus.

Een belangrijke uitdaging voor de nabije toekomst is om het ziekteverzuim verder te reduceren. In 2016 is in overleg met onze Arbodienst (Arbobutler) een plan van aanpak opgesteld om scholen op basis van hun verzuim gericht en concreter te coachen en te begeleiden. De resultaten zijn bemoedigend, aangezien het verzuim de afgelopen drie jaar is gedaald met 2,6% tot 6,7%. Dit ingezette beleid wordt onverminderd voortgezet.

In 2017 is op alle scholen een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uitgevoerd. Daarnaast is de pilot werkvermogenscan op drie scholen uitgerold. In 2018 zal verder uitvoering worden gegeven aan de aanbevelingen uit de RI&E-scans. Hiervoor reserveren wij in de begroting van 2018 opnieuw een bedrag van € 50.000.

In de eerste helft van het komende jaar willen wij tot besluitvorming komen over de vraag of wij eigen risicodragers moeten worden (al dan niet verplicht vanwege de mogelijke opheffing van het Vervangingsfonds op middellange termijn). De premiegelden die wij nu overmaken naar het Vervangingsfonds krijgen in dat scenario een andere bestemming, namelijk het voorzien in de kosten van de vervangingen. Bij een laag ziekteverzuim zou dit een besparing kunnen opleveren. Door het lerarentekort, waardoor er te weinig vervangers beschikbaar zijn, levert het eigen risicodragerschap mogelijk extra financieel voordeel op omdat de premie die wij aan het Vervangingsfonds betalen niet langer opweegt tegen het geringe aantal vervangingen die wij kunnen declareren. In de

meerjarenbegroting is op deze mogelijke koerswijziging nog niet geanticipeerd. In een volgend hoofdstuk komen we op dit vraagstuk terug.

Het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van onze medewerkers blijft een centraal onderdeel vormen van ons personeelsbeleid. De CAO 2016-2017 biedt hiervoor nieuwe mogelijkheden, zoals de versnelde doorstroom van leerkrachten naar basis- en vakbekwaam en de verplichte registratie van schooldirecteuren. De gewijzigde CAO geeft STAIJ de uitdaging om de kaders van de arbeidsvoorwaarden in te bedden in de bedrijfsvoering en de optimale mensbezetting van de groepen. Dit veronderstelt de inzet van een kwaliteitsmonitor en professionaliseringsplan voor het personeel, waarbij er sprake moet zijn van gedeelde verantwoordelijkheid tussen leidinggevend en medewerkers. Het verplichte lerarenregister per 1 augustus 2018 vormt hierbij een extra reden om tot deze maatregelen over te gaan.

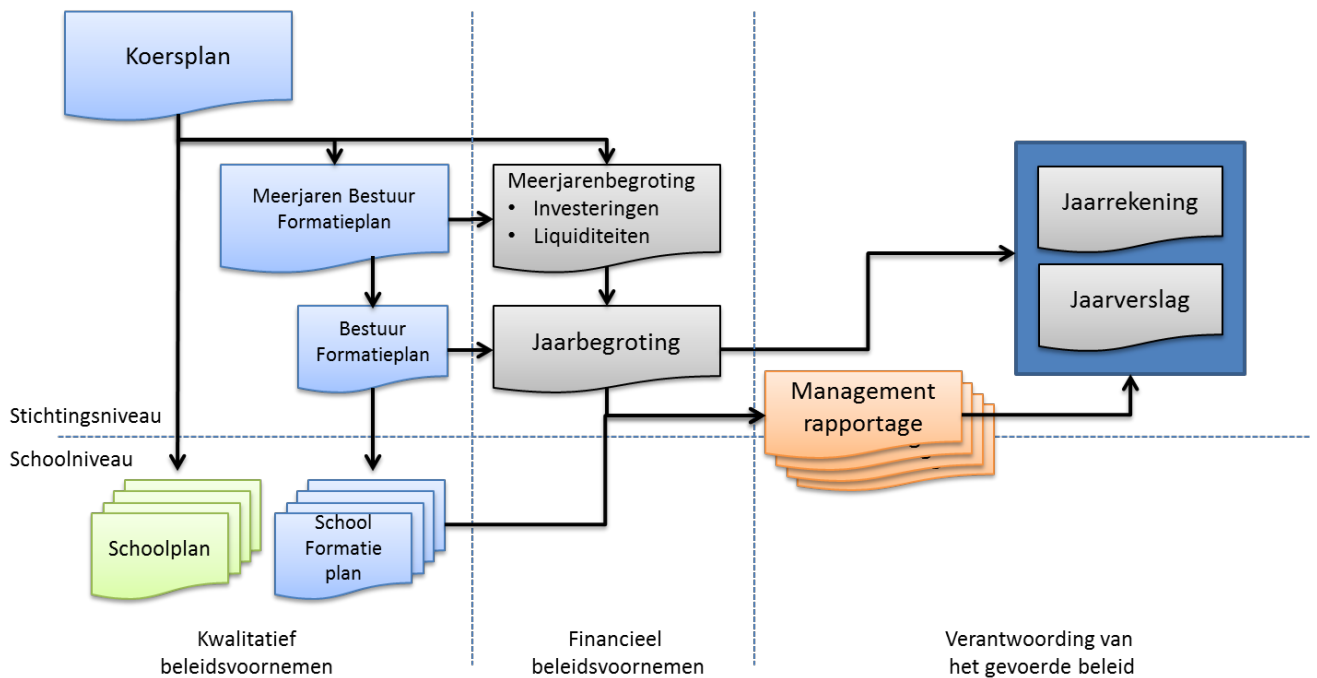
De onderwijssector werd in 2017 geconfronteerd met het lerarentekort. Vooral het vinden van invallers bij ziekte of voor korttijdelijke vacatures werd problematisch. De tendens dat leerkrachten dichter bij huis willen werken (door de lage reiskostenvergoeding en het beperken van de reistijd) was extra voelbaar in Amsterdam. Daar kwam bij dat de hoge huizenprijzen in Amsterdam het voor (startende) leerkrachten vrijwel onmogelijk maakte om zich in de hoofdstad te vestigen. In het licht van deze ontwikkelingen heeft STAIJ besloten om de eindejaarsuitkering vanaf 2017 te benutten voor de fiscale uitruil van de reiskosten, waardoor alle werknemers netto een hogere bijdrage voor de reiskosten gaan ontvangen. Daarnaast sluiten wij in 2018 aan bij de regeling van de gemeente Amsterdam om de reiskilometers die niet via de CAO worden vergoed (alle kilometers boven de 21,5 kilometer) extra te vergoeden. Het gaat hier om een bedrag van € 80.000 op jaarbasis voor STAIJ. Deze maatregel is opgenomen in de meerjarenbegroting en geldt voorlopig voor twee jaar.

STAIJ was in 2017 één van de trekkers binnen de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam voor het werven en aanstellen van zij instromers. Via een tweejarige opleiding worden deze medewerkers in staat gesteld hun lesbevoegdheid te behalen. In 2018 loopt dit traject door en de kosten die hiermee zijn gemoeid zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

In 2018 gaan wij samen met de ander besturen binnen de Federatie een kwaliteitsimpuls geven aan De Brede Selectie zodat het werven en matchen van invallers efficiënter en effectiever kan verlopen. Dit ontzorgt en ontlast de directies en de teams van de scholen. Tot slot blijven wij de mobiliteit van het personeel faciliteren om de duurzame inzet te vergroten.

6. Planning & Control Cyclus

In deze paragraaf wordt kort de planning & control cyclus van onze organisatie weergegeven. Het is belangrijk om de samenhang daarin te begrijpen om de rol en het belang van deze meerjarenbegroting te kunnen plaatsen in het totaal van alle beleids- en verantwoordingsdocumenten.

Hierboven staat de planning & control cyclus schematisch weergegeven. In het volgende gedeelte worden de onderdelen kort toegelicht.

De basis van het planning & control proces wordt gevormd door het Koersplan 2015-2019 van STAIJ. In hoofdstuk 5 is het Koersplan toegelicht en zijn de kwalitatieve doelen die daar beschreven zijn vertaald naar concrete financiële beleidsvoornemens waarop de meerjarenbegroting is gebaseerd.

De meerjarenbegroting heeft een horizon van drie jaar en is een uiting en vertaling van het voorgenomen beleid. Onderdeel van de meerjarenbegroting is een investeringsbegroting alsmede een liquiditeitsbegroting die dezelfde tijdshorizon hebben.

Het meerjaren bestuursformatieplan is ook dit jaar opgenomen in de meerjarenbegroting. In dit plan worden de bezetting en het beleid ten aanzien van personeel voor de komende periode weergegeven.

Vanuit de meerjarenbegroting en het meerjaren bestuursformatieplan worden de jaarbegroting en het bestuursformatieplan opgesteld. Deze bevat meer detail, zowel in financieel als beleidsmatig opzicht, omdat het een periode van één jaar betreft. Daarnaast dient het als instrument om te meten en te sturen op de voorgenomen doelen. Per kwartaal worden er managementrapportages opgesteld die een combinatie zijn van kwalitatieve aspecten als ook de financiële onderdelen. Deze dienen als sturing maar ook als interne verantwoording. Als laatste is er de jaarrekening en het jaarverslag waarin op stichtingsniveau verantwoording wordt gegeven over het gevoerde beleid en de resultaten daarvan. Basis van al deze documenten vormen de schoolbegrotingen.

De meerjarenbegroting is met andere woorden een document dat een uiting is van beleidsvoornemens en dusdanig vertaald is in financiële doelen waardoor deze als sturingsinstrument kan worden gebruikt. Het dient dus niet primair om verantwoording over af te leggen.

Een stichting voor primair onderwijs als STAIJ moet zich jaarlijks verantwoorden middels een jaarverslag en een jaarrekening. Deze jaarrekening dient te worden opgesteld per kalenderjaar, ook de begroting moet daarom worden opgesteld per kalenderjaar. Een school werkt echter in schooljaren. Personeelsformatieplannen worden per schooljaar gemaakt en ook de bekostiging wordt in het algemeen per schooljaar vastgesteld. Deze moeten vertaald worden naar kalenderjaren om aan te sluiten op de begroting en jaarrekening cyclus. Dit is ook in deze meerjarenbegroting gedaan.

7. Ontwikkeling leerlingenaantallen

De financiering van het primair onderwijs is gebaseerd op het aantal leerlingen of leerling categorieën per school. Jaarlijks wordt op 1 oktober het aantal leerlingen geteld. In april van het jaar daarop volgend stelt het ministerie van OCW de bedragen per leerling vast. Het aantal leerlingen x het bedrag per leerling bepaalt de hoogte van de financiering voor het komende schooljaar, deze wordt ook wel lumpsum genoemd. Uitzondering hierop betreft het bedrag voor de materiële instandhouding, dit bedrag wordt namelijk per kalenderjaar vastgesteld.

Omdat het aantal leerlingen bepalend is voor ruim 80% van de totale inkomsten van STAIJ, is het voor de begroting van belang om een goede prognose op te stellen van het aantal leerlingen in de komende jaren. Bekend is wanneer deze leerlingen uitstromen na groep 8. Instroom in groep 1 is bekend op basis van inschrijving en door het nieuwe toelatingsbeleid inzichtelijk voor het komende jaar. Zij-instroom en zij-uitstroom (bijvoorbeeld verhuizing) is lastiger in te schatten. De leerlingprognoses voor de peildata 1-10-2018 t/m 1-10-2020 zijn in november 2017 door de schooldirecteuren en de bestuurder opgesteld.

Naast de inzichten op schoolniveau wordt op stichtingsniveau ook naar de leerlingprognose gekeken. Daarbij hebben we dit jaar gebruik gemaakt van de gegevens uit de in maart 2017 vastgestelde cijfers van de Afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) van de gemeente Amsterdam, die een actualisatie vormen van de prognoses uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2016-2020. Met deze gegevens toetsen we de prognose en passen we deze indien noodzakelijk aan.

Cruciaal voor de analyse is in hoeverre de collega-schoolbesturen zich in ons stadsdeel manifesteren. Tegenover de zeventien reguliere scholen die onder onze stichting vallen, tellen alle andere besturen zestien scholen. De hier bedoelde scholen behoren tot de scholengroepen van AMOS (5), ASKO (5), ABSA (3), Esprit Groep (1), KBA Nieuw West (1) en As-Siddieq (1). Deze bijzondere scholen zijn gevestigd in de wijken IJburg, inclusief Zeeburgereiland (6), Oostelijk Havengebied (2), Indische Buurt (3), Watergraafsmeer, inclusief Overamstel (3) en Oud-Oost (2). Hieruit blijkt dat de concurrentie op IJburg het grootst is.

7.1. Analyse leerlingenontwikkeling 2017-2030

In het in oktober 2015 vastgestelde IHP is een prognose afgegeven van de leerlingenaantallen in Amsterdam, met daarbij een indeling per wijk. Hieruit bleek dat de bevolking van Amsterdam de komende tien jaar fors gaat groeien. Ook het aantal kinderen in de leeftijdscategorie 4-12 jaar neemt toe, maar de verschillen per regio en per wijk zijn enorm. Zo is de voorspelling dat in Stadsdeel Oost, in tegenstelling tot alle andere stadsdelen, het leerlingenaantal in de categorie 4-12 jaar licht gaat dalen. Dit heeft grote consequenties voor onze scholen, omdat een verdere groei van het leerlingenaantal op onze scholen hierdoor nauwelijks mogelijk is. Het IHP deelt Stadsdeel Oost in vier

wijken in, namelijk Oostelijk Havengebied/Indische Buurt, Oud Oost, Watergraafsmeer en IJburg (inclusief Zeeburgereiland) De prognoses per wijk waren als volgt:

Prognose aantal 4-12 jarigen in Amsterdam Oost per wijk (maart 2015)

Wijk	1-10-2014	1-10-2019	1-10-2024
Oostelijk Havengebied en Indische Buurt	3.380	3.149	3.013
Oud Oost	1.924	2.079	2.166
Watergraafsmeer	2.383	2.759	3.018
Zeeburgereiland en IJburg	3.867	3.773	3.096
Totaal	11.554	11.760	11.293

Bron: Integraal Huisvestingsplan 2016-2020

Uit dit overzicht blijkt dat in Amsterdam Oost het aantal 4-12 jarigen tot 2025 met ruim 250 afneemt (ruim 2%). Een nadere analyse leert dat dit beeld per wijk verschilt. Zo treedt er een explosieve groei van het aantal leerlingen in de wijk Watergraafsmeer op (+ 635), terwijl op IJburg (inclusief Zeeburgereiland) het aantal leerlingen met bijna 800 daalt. Houden wij hierbij rekening met de geprognosticeerde groei op Zeeburgereiland (bijna 400 leerlingen) dan is de afname op IJburg nog dramatischer en bereikt dit een percentage van ruim 30% in 2024. In de wijk Oud Oost is sprake van een lichte groei, terwijl in het Oostelijk Havengebied (inclusief Indische Buurt) het aantal leerlingen in de komende tien jaar met bijna 8% zal afnemen. In de in maart 2017 verschenen leerlingenprognose van OIS zijn de cijfers uit het IHP enigszins aangepast. De verwachte groei voor Amsterdam is naar beneden bijgesteld en de ontwikkelingen per wijk zijn geactualiseerd. Dit levert voor de scholen van STAIJ het volgende beeld op:

School	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2025	1-10-2030
Daltonschool Aldoende (18UR)	393	397	393	390	368	370
De Kaap (19AI)	151	150	147	144	137	143
De Dapper (19AQ)	138	133	129	125	113	111
Flevoparkschool (19CH)	243	240	239	238	219	216
Linnaeus (20SJ)	135	128	125	122	113	115
4e Montessorischool De Pinksterbloem (20TV)	395	393	398	395	411	439
5e Montessorischool Watergraafsmeer (20TW)	589	577	576	568	533	535
SBO Het Spectrum (20WT)	137	137	138	136	141	153
Daltonschool De Meer (20YG)	510	508	515	510	497	510
JP Coenschool en Bataviaschool (20ZG)	357	349	352	346	334	337
De Kraal (20ZH)	400	397	394	386	348	361
8e Montessorischool Zeeburg (22LE)	431	412	402	389	348	340
Olympus (27LT)	175	166	159	155	143	130
Daltonschool De Kleine Kapitein (27YK)	241	232	226	217	194	190
Montessorischool Steigereiland (28BA)	608	604	583	560	530	491
IKC Laterna Magica (29UA)	672	675	656	651	594	540
MKC Zeeburgereiland (30PM)	252	404	484	543	655	650
MKC De Amstel (30UP)	195	205	266	289	439	522
Totaal	6.022	6.107	6.182	6.164	6.117	6.153

Bron: Leerlingenprognose BO 2016/17 (OIS gemeente Amsterdam, maart 2017)

Zowel het totaal aantal leerlingen als de aantallen per school verschillen in sommige gevallen aanzienlijk. Volgens de cijfers van de gemeente Amsterdam gaat STAIJ op korte termijn groeien qua leerlingenaantal. Wij gaan echter uit van onze eigen voorspellingen, omdat daarbij niet alleen het aantal leerlingen per wijk als uitgangspunt is genomen maar ook de actuele ontwikkelingen op de scholen in Amsterdam Oost en de meest recente demografische ontwikkelingen. Bovendien is gelet op de verwachte daling van het aantal 4-12 jarigen in ons stadsdeel de prognose van de gemeente Amsterdam uiterst discutabel. Zelfs de prognose van de gemeente Amsterdam van ons leerlingenaantal op 1 oktober 2017 week in maart 2017 bijna honderd leerlingen af van het uiteindelijke aantal. Deze afwijking wordt bijna volledig veroorzaakt door het grote aantal zij-uitstromers (verhuizingen).

7.2. Prognose aantal leerlingen op STAIJ scholen 2017-2020

Zoals elk jaar zijn er ook op schoolniveau leerlingenprognoses opgesteld. Deze zijn op basis van de bestaande aanmeldingen op school en de verwachte uitstroom in samenspraak met de bestuurder en de controller opgesteld door de schooldirecties. De prognoses voor de jaren 2018-2020 zijn als volgt (2017 is een reëel getal):

Prognoses aantal leerlingen per teldatum (STAIJ)

School	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020
Daltonschool Aldoende (18UR)	407	410	410	410
De Kaap (19AI)	144	140	140	140
De Dapper (19AQ)	156	140	140	140
Flevoparkschool (19CH)	266	245	230	220
t Gouden Ei (19CH01)	0			
Linnaeus (20SJ)	141	124	115	110
4e Montessorischool De Pinksterbloem (20TV)	384	400	410	420
5e Montessorischool Watergraafsmeer (20TW)	602	617	617	617
SBO Het Spectrum (20WT)	124	130	130	130
Daltonschool De Meer (20YG)	481	488	490	499
JP Coenschool (20ZG)	240	230	220	220
Bataviaschool (20ZG01)	125	100	100	100
De Kraal (20ZH)	417	410	410	390
8e Montessorischool Zeeburg (22LE)	368	347	327	310
Olympus (27LT)	166	136	111	98
Daltonschool De Kleine Kapitein (27YK)	245	235	215	215
Montessorischool Steigereiland (28BA)	604	595	560	520
IKC Laterna Magica (29UA)	692	715	715	715
MKC Zeeburgereiland (30PM)	171	200	230	270
MKC De Amstel (30UP)	203	260	310	360
Totaal	5.936	5.922	5.880	5.884

Het aandeel van STAIJ voor wat betreft het aantal leerlingen per wijk verschilt sterk. Dit percentage liep op 1 oktober 2017 uiteen van bijna 87% in Oud Oost tot bijna 43% op IJburg. Dit heeft alles te maken met het aantal scholen per wijk van onze collega-besturen.

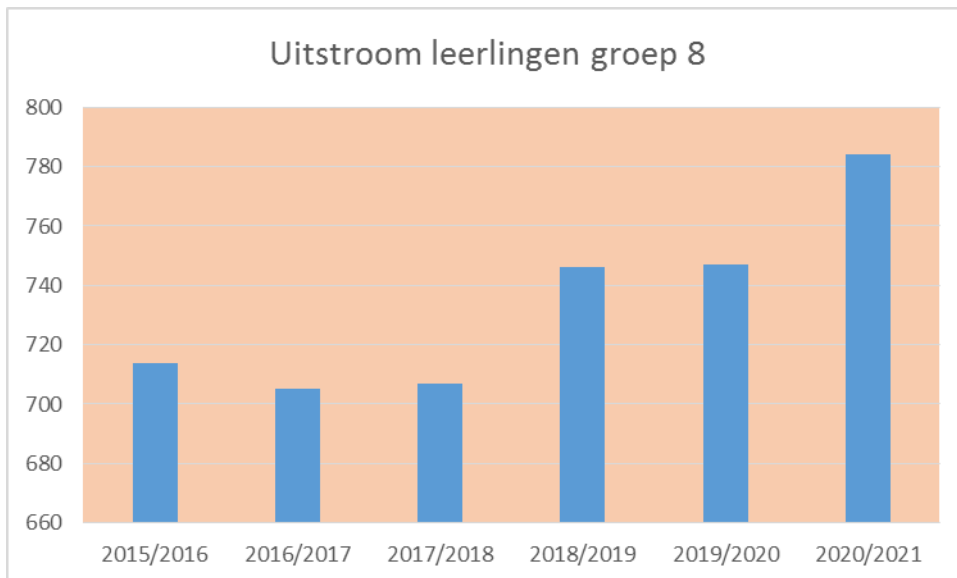
Ondanks de daling van het aantal leerlingen op 1 oktober 2017 met bijna honderd, steeg ons marktaandeel in stadsdeel Oost met 1,5% van 51,2% naar 52,7% (exclusief leerlingen van Het Spectrum). In vergelijking met de andere besturen doen de STAIJ scholen het naar verhouding goed, omdat het totaal aantal ingeschreven leerlingen in het stadsdeel Oost met bijna driehonderd daalde. Overigens is het totaal aantal ingeschreven leerlingen in het primair onderwijs in Amsterdam per 1 oktober 2017 met ruim 160 gedaald in vergelijking met het jaar daarvoor. De achteruitgang van het aantal leerlingen is het scherpst voelbaar in Amsterdam Oost, vooral als je in ogenschouw neemt dat er ook nog stadsdelen zijn waar het leerlingenaantal gestegen is.

Op basis van de prognoses lijkt het leerlingenaantal van STAIJ licht te dalen de komende jaren. Hierbij is echter geen rekening gehouden met het verschil tussen zij instroom en uitstroom per school. Het betreft hier voornamelijk verhuizingen waardoor leerlingen tussentijds de school verlaten of een plek vinden op één van onze scholen. In het schooljaar 2016-2017 verloor STAIJ op stichtingsniveau bijna tweehonderd leerlingen in deze categorie, omdat het aantal verhuizingen naar buiten de stad fors is toegenomen. Hierbij spelen de economische opleving en de hoge huizenprijzen in Amsterdam zeker een rol. In de risicoparagraaf is deze ontwikkeling opgenomen. In het licht hiervan is ook interessant om te melden dat volgens een rapport van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) uit november 2017 maar liefst 40% van de gezinnen uit Amsterdam vertrekt voordat het oudste kind de vierjarige leeftijd heeft bereikt. Met dit cijfer is Amsterdam koploper in Nederland en vooral gelet op het feit dat er steeds minder vaak gezinnen met kinderen de plek innemen van de verhuizers, maar alleenstaanden of expats, is de prognose van het aantal leerlingen in Amsterdam een zeer ongewisse zaak.

In bovenstaande prognose zijn de nieuwe groeigebieden Sluisbuurt, Cruquiusgebied, Amstelkwartier en de nieuwe eilanden bij IJburg eveneens niet meegenomen. In deze gebieden worden naar schatting bijna 15.000 nieuwe woningen gebouwd, waardoor het aantal leerlingen in sommige wijken in het Stadsdeel Oost in de jaren na 2020 flink zal toenemen. Naar verwachting kunnen wij komend jaar preciezer ingaan op de consequenties van deze groeicijfers. Op dit moment is zeker dat Daltonschool De Kleine Kapitein in 2021 of 2022 gaat verhuizen van De Kop van JAVA naar de nieuw te ontwikkelen wijk Cruquiusgebied. Daarnaast zijn wij voornemens om in 2020 of 2021 een school uit Oud-Oost te verplaatsen naar het Amstelkwartier, locatie Weespertrekvaart. Bovendien heeft de gemeente Amsterdam in juli een positief advies afgegeven voor de toekenning van nieuwe brinnummers aan STAIJ in de Sluisbuurt en op Centrumeiland. Het ministerie van OCW heeft eind november met beide aanvragen ingestemd. De nieuwe openbare scholen in de Sluisbuurt en op Centrumeiland komen respectievelijk per 1 augustus 2019 en 1 augustus 2020 voor bekostiging in aanmerking. De oprichting van een vrije school stroom binnen één van de STAIJ scholen kan eveneens een positieve impuls geven aan ons leerlingenaantal. Hierover vindt binnenkort definitieve besluitvorming plaats. Tot slot zouden wij graag een VO-afdeling koppelen aan Laterna Magica. Er zijn met andere woorden verschillende mogelijkheden dat STAIJ binnen een aantal jaren fors in leerlingenaantal zal groeien. Gelet op het feit dat bovenstaande ontwikkelingen (deels) niet zeker zijn, hebben wij deze beleidskeuzes bewust buiten deze meerjarenbegroting gehouden.

7.3. Analyse opbouw leerjaren STAIJ

Om het leerlingenaantal op de korte termijn nauwkeuriger te voorspellen, is het ook van belang te kijken naar de opbouw van het aantal leerlingen per leerjaar. Daaruit blijkt of de uitstroom van leerlingen naar het voortgezet onderwijs leidt tot een versnelde afname van het totaal aantal leerlingen. Onderstaande tabel laat het aantal uitstromende leerlingen zien (groep 8) voor STAIJ als geheel.

Bron: ParnasSys, november 2017

De opbouw laat zien dat de verdeling niet evenwichtig is. Met andere woorden: er stromen niet elk jaar evenveel leerlingen door naar het voortgezet onderwijs. Dit is het gevolg van de groei van het aantal leerlingen in de afgelopen periode. De huidige opbouw zegt ook iets over het aantal kinderen dat er dient in te stromen in de lagere klassen om het totaal aantal kinderen gelijk te houden. In de zomer van 2018 stromen er naar verwachting 707 kinderen uit naar het voortgezet onderwijs en daarmee dienen er 707 kinderen in te stromen om het totaal aantal leerlingen gelijk te houden. Het aantal aanmeldingen toont aan dat dit aantal niet gehaald wordt (665), waarbij geen rekening is gehouden met de zij uitstroom. Het aantal uitstromende leerlingen loopt via bijna 750 in 2019 en 2020 op tot 784 in de zomer van 2021. In de meerjarenbegroting is op deze ontwikkeling geanticipeerd. Dat geldt ook voor het feit dat het aandeel van leerlingen van acht jaar en ouder hoger zal worden. Voor deze categorie leerlingen ontvangen wij namelijk een lagere bekostiging dan voor leerlingen in de categorie vier tot en met zeven jaar.

7.4. Conclusie

Zoals is op te maken uit de voorgaande paragrafen, heeft STAIJ de komende jaren te maken met een lichte daling van het aantal leerlingen. De verschillen per wijk zijn echter groot. Bovendien is er geen rekening gehouden met het verschil tussen zij-instroom en zij-uitstroom.

De verwachte ontwikkelingen hebben gevolgen voor STAIJ op zowel het financiële vlak als ook voor het personeelsbeleid. Als eerste heeft dit gevolgen voor de groeibekostiging. Deze additionele bekostiging wordt niet per individuele school berekend, maar voor het geheel van de stichting. Dit is nadelig omdat krimp en groei elkaar opheffen en daarmee zal de groeibekostiging (groei in een jaar meer dan 3% + 13 leerlingen) gaan dalen. Hier is in de meerjarenbegroting op geanticipeerd door de groeibekostiging af te laten nemen tot € 100.000 op jaarbasis.

Op de tweede plaats neemt bij sommige scholen het aantal leerlingen af, omdat er een beperkter aantal kinderen in de wijk woont of omdat de ouders ervoor kiezen hun kind naar een school in een andere wijk te brengen. Dit betekent dat deze scholen het aantal klassen moeten aanpassen. Op andere scholen is er juist sprake van groei en toename van het aantal klassen. Dit betekent ook een aanpassing van het aantal leerkrachten per school. Als geheel voor STAIJ zal in het schooljaar 2018-2019 het aantal reguliere klassen (exclusief terugloop aanvullende subsidies) met ongeveer vijf afnemen. Daarnaast verdwijnen er een aantal klassen die vanuit incidentele subsidies worden bekostigd. De positieve ervaringen met de interne mobiliteit willen wij nog verder verankeren in ons beleid, zodat we deze schommelingen binnen onze eigen organisatie kunnen opvangen en invullen.

Uiteraard kunnen er zich de komende jaren verschillende ontwikkelingen voordoen die de bovengenoemde verwachtingen en prognoses in een ander daglicht plaatsen. Zo zou het naar voren halen van verschillende nieuwbouw plannen (op bijvoorbeeld Zeeburgereiland (Sluisbuurt) of IJburg) een enorme impuls geven aan het aantal leerlingen.

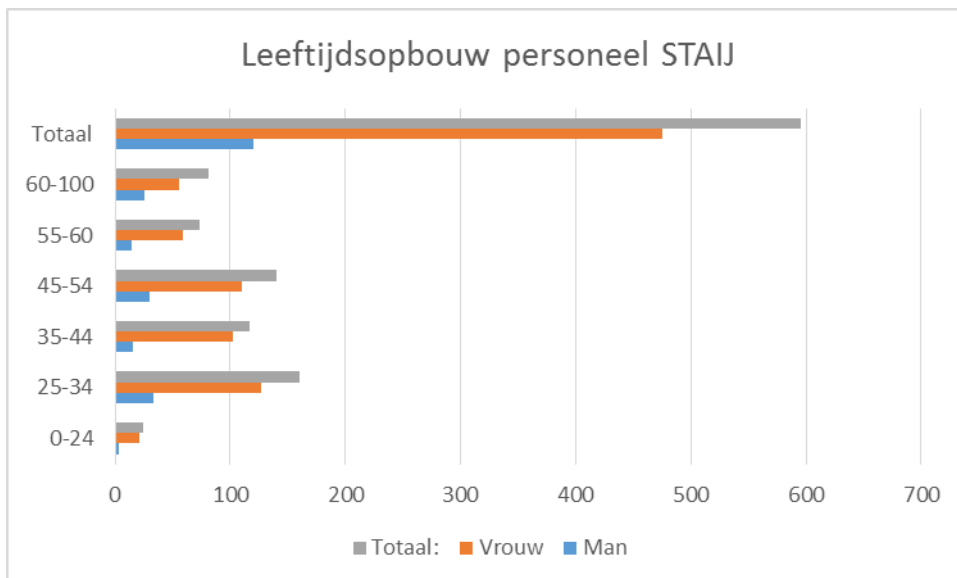
Door de analyse van de leerlingenprognoses ieder jaar te actualiseren, zijn wij in staat om op tijd maatregelen te nemen en in te spelen op eventuele groei of krimp van het aantal leerlingen.

8. Personeelsbeleid

8.1. Opbouw personeelsbestand

Het is van groot belang om ons personeelsbestand meerjarig te beoordelen. Bijgaand overzicht geeft inzicht in de opbouw van ons personeelsbestand naar geslacht en leeftijd. Het betreft een overzicht van de 607 personeelsleden (482 fte) die bij ons half november 2017 in dienst waren. Dit aantal is tien (in fte één) hoger in vergelijking met november 2016.

Bijna 81% van onze medewerkers is van het vrouwelijke geslacht. Dit percentage is 2% hoger dan het voorgaande jaar. Het aandeel van het aantal mannelijke medewerkers is gedaald tot ruim 19%. Deze percentages zijn vrijwel gelijk aan die van de gehele sector.

Bron: Ultimview november 2017

In vergelijking met vorig jaar is het aantal 60-plussers dat in onze organisatie werkzaam is, met ruim 3% gestegen tot 14,5%. In 2018 en 2019 bereiken rond de vijftien fte's de pensioengerechtigde leeftijd. In het kader van ons aannamebeleid en de verdiensten van opleiden in de school zijn er het afgelopen jaar veel startende leerkrachten onze organisatie komen versterken. Door deze verschuiving nemen de gemiddelde loonkosten per werknemer iets af.

Het type dienstverband kan gerangschikt worden in "vast" en "tijdelijk". Hieruit blijkt dat wij voor ruim 17% van ons personeel geen structurele verplichtingen hebben (dit percentage is ruim 5% hoger dan vorig jaar).

De onderverdeling van ons personeelsbestand naar functie was in november 2017 als volgt:

Geslacht	Onderwijzend personeel	Onderwijs ondersteunend personeel	Directie
Man	79 (70,64 fte)	29 (22,93 fte)	9 (8,9 fte)
Vrouw	402 (311,48 fte)	66 (46,86 fte)	22 (21,17 fte)
Totaal	481 (382,12 fte)	94 (69,83 fte)	31 (30,07 fte)

Bron: Ultimview november 2017

In vergelijking met vorig jaar is het aandeel van het onderwijzend personeel in ons totale personeelsbestand met ruim 79% gelijk gebleven. Dit betekent dat het aandeel van het ambulante personeel (directie en onderwijs ondersteunend personeel) eveneens stabiel is.

8.2. Mobiliteit

In het huidige schooljaar zijn twee personeelsleden in het kader van de interne mobiliteit verplicht overgeplaatst. Verreweg de meeste overplaatsingen gebeurden op vrijwillige basis. Ook de komende jaren zien wij dat een aantal scholen een groeiende tendens kennen en een aantal scholen met een krimp te maken krijgt. De interne mobiliteit moet hoog op de agenda blijven staan. Wij blijven daarom op verschillende manieren de interne mobiliteit onder de aandacht brengen van het personeel. Op 20 oktober jl. hebben wij een studiedag georganiseerd voor het personeel van de totale stichting, waarbij het thema was leren van, door en met elkaar op basis van het onderwerp kunst- en cultuureducatie. Ook dit initiatief bevordert de interne mobiliteit. Wij zijn er daarom van overtuigd dat wij, net zoals het afgelopen jaar, op grotendeels vrijwillige basis de interne mobiliteit vorm gaan geven. Voor het bevorderen van de mobiliteit benutten wij ook de samenwerking met de Federatie Openbaar Primair Onderwijs Amsterdam en de flexpool De Brede Selectie.

8.3. Vervangingsfonds

Het Vervangingsfonds kan vanaf 1 januari 2016 alleen nog benut worden voor de vervanging van zieke medewerkers. Geschorste medewerkers kunnen niet langer dan zes weken vervangen worden. Bovendien kunnen zieke leerkrachten alleen vervangen worden door bevoegde leerkrachten en kan extra inzet via onderwijsassistenten of leraar ondersteuners niet gedeclareerd worden. De overige bepalingen uit de CAO (kort buitengewoon verlof door ziekte van partner, overlijden van een familielid, huwelijk, verhuizing etc.) komen sinds 1 januari 2015 niet meer in aanmerking voor bekostiging door het Vervangingsfonds. Hierop is in de begroting geanticipeerd door een post 'vervanging eigen rekening' te begroten van ruim € 256.000 per jaar.

Het afgelopen jaar werd STAIJ geconfronteerd met onvoorziene kosten door de inhuur van leraren van commerciële bureaus. Het lerarentekort was hier de oorzaak van. De hogere loonkosten, de overheadkosten van de bureaus en de BTW van 21% zijn niet declarabel bij het Vervangingsfonds.

Wij trachten begin 2018 in samenwerking met de collega-besturen in Amsterdam tot meer betaalbare inzet te komen door afspraken te maken met de commerciële bureaus.

De afgelopen jaren worden steeds meer grote besturen eigen risicodragers. Bij eigen risicodragerschap moeten de vervangingen intern worden opgelost of op eigen kosten structureel in de boekhouding opgenomen worden. Daar tegenover staat dat de premie aan het Vervangingsfonds niet meer betaald hoeft te worden en heeft het bestuur meer eigen mogelijkheden om een eigen vervangingsbeleid op te zetten. In 2017 heeft STAIJ besloten voorlopig geen eigen risicodragers te worden. In 2018 jaar zal opnieuw een afweging worden gemaakt of wij op korte of middellange termijn eigen risicodragers gaan worden.

8.4. Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage van STAIJ bedroeg in 2017 (exclusief het derde kwartaal) gemiddeld 6,7%. Dit percentage is gelijk aan dat van 2016 en is 0,3% hoger dan het landelijke gemiddelde voor de onderwijssector in 2016 (6,4%). Het ziekteverzuimpercentage is ruim 1,6% lager dan in 2014. Het in dit jaar opgestelde plan van aanpak om het ziekteverzuim terug te dringen, blijft daarom onverminderd van kracht.

De ziekmeldingsfrequentie is in 2017 met een gemiddelde van 1,2 per werknemer gelijk gebleven.

8.5. Bevordering Arbeidsparticipatie Ouderen

Per 1 oktober 2014 is de BAPO (Bevordering Arbeidersparticipatie Ouderen) afgeschaft. Hiervoor is in de plaats gekomen de regeling duurzame inzetbaarheid. Voor de werknemers die gebruik maken van het BAPO-verlof is een overgangsregeling van kracht. De eigen bijdrage van de werknemers voor de overgangsregeling van de BAPO-voorziening stijgt. Dit betekent dat het schoolbestuur minder bijdraagt aan de BAPO. Hiermee is rekening gehouden in de meerjarenbegroting. Tevens zijn de kosten voor de regeling duurzame inzetbaarheid, die ook voor werknemers onder de 52 jaar is bedoeld, in de begroting opgenomen. Dit geldt eveneens voor alle andere bepalingen uit de CAO PO 2016-2017.

8.6. Uitgangspunten formatie en de functiemix

De formatie van een school wordt bij STAIJ toebedeeld op grond van wat een school nodig heeft (T) en niet waar ze recht op heeft (T-1). Met andere woorden: het aantal leerlingen per 1 augustus bij aanvang van een komend schooljaar is leidend voor de formatietoekenning en niet het aantal leerlingen op grond van 1 oktober van het voorgaande schooljaar.

Behalve de zwangerschapsvervangingen en het ouderschapsverlof (beide voor 100%) wordt ook de duurzame inzetbaarheid in het kader van de voormalige BAPO-regeling voor 50% op schoolniveau ingeboekt.

De afdracht aan het stafbureau wordt berekend volgens het principe dat de helft hiervan gelijkelijk wordt verdeeld over de negentien scholen en de andere helft op grond van het leerlingenaantal per school. Dit bedrag wordt alleen in rekening gebracht als de afdracht van 70% vanuit het PAB-budget onvoldoende is om de kosten op bovenschools niveau te dekken.

Het afgelopen jaar is er in de formatiegesprekken bij de schooldirecteuren op aangedrongen volop aandacht te besteden aan de functiemix in relatie tot het te voeren personeelsbeleid. Dit heeft geleid tot ruim twintig nieuwe LB-benoemingen. Het aantal LB-leerkrachten is hierdoor gestegen van 19,75% naar 22,9%. Dit ligt nog onder de norm van 40% die volgens de overheid op 1 augustus 2014 behaald had moeten zijn (overigens ligt het landelijke gemiddelde op 24%), maar de stijgende lijn is doorgezet. Ook komend jaar blijft de functiemix hoog op de agenda staan, mede in het licht van de bepalingen uit de nieuwe CAO omtrent startbekwame (vanaf schaal LA-1), basisbekwame (vanaf schaal LA-4) en vakbekwame leerkrachten (vanaf LA-8). STAIJ blijft maatregelen stimuleren om het percentage LB-benoemingen sneller te laten groeien en hiervoor zal in de formatiegesprekken opnieuw aandacht worden gevraagd. De schooldirecteuren zijn vervolgens samen met hun Medezeggenschapsraad aan zet om deze beleidslijn in daden om te zetten. Het aantal LC-benoemingen is met 1,5% nagenoeg stabiel gebleven.

In de formatiegesprekken met de scholen wordt rekening gehouden met een groei van het aantal LB-benoemingen naar het gewenste niveau. Het bedrag dat hiermee gemoeid is, bedraagt € 150.000 en is in het formatiebudget per school meegenomen.

9. Begroting 2018-2021

In dit hoofdstuk staan de financiële kengetallen centraal. De cijfers voor de jaren 2018-2021 worden gepresenteerd en uitgebreid toegelicht. Vervolgens passeren de investeringsbegroting, de ontwikkeling van de liquiditeit, de balans, de vermogenspositie en de meerjarige ontwikkeling van het personeelsbestand de revue.

9.1. Begroting 2018

	Werkelijk 2016	Prognose 2017	Begroting 2017	Begroting 2018
3.1 Rijksbijdragen	33.693.761	35.098.633	34.042.816	34.626.526
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.779.967	3.180.982	2.878.971	2.970.044
3.5 Overige baten	1.064.434	852.480	560.513	1.166.671
3 Opbrengsten	37.538.163	39.132.095	37.482.300	38.763.241
4.1 Personeelslasten	31.499.164	32.587.520	31.216.601	32.213.664
4.2 Afschrijvingen	712.655	759.750	854.544	861.486
4.3 Huisvestingslasten	2.955.564	2.854.900	2.783.950	3.060.468
4.4 Overige lasten	2.718.403	2.759.174	2.865.376	2.921.867
4 Kosten	37.885.786	38.961.344	37.720.471	39.057.485
5.1 Rentebaten	6.956	10.000	20.000	15.000
5 Financiële baten en lasten	6.956	10.000	20.000	15.000
1 Resultaat	-340.667	180.751	-218.171	-279.244

9.2. Meerjarenbegroting 2018-2021

In de meerjarenbegroting presenteren wij geen tekort. Een begroot negatief exploitatieresultaat wordt gedekt uit de algemene reserve. Een begroot positief resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
3.1 Rijksbijdragen	34.626.526	34.214.683	34.248.999	34.310.916
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2.970.044	2.438.155	2.375.545	2.358.545
3.5 Overige baten	1.166.671	1.149.794	1.133.389	1.114.725
3 Opbrengsten	38.763.241	37.802.632	37.757.933	37.784.186
4.1 Personeelslasten	32.213.664	31.246.582	30.968.591	30.899.266
4.2 Afschrijvingen	861.486	869.107	859.171	854.684
4.3 Huisvestingslasten	3.060.468	2.974.028	3.113.356	2.978.101
4.4 Overige lasten	2.921.867	2.847.867	2.841.867	2.863.447
4 Kosten	39.057.485	37.937.584	37.782.984	37.595.498
5.1 Rentebaten	15.000	15.000	15.000	15.000
5 Financiële baten en lasten	15.000	15.000	15.000	15.000
1 Resultaat	-279.244	-119.952	-10.052	203.688

Dekking

Algemene reserve	279.244	119.952	10.052	-203.688
Resultaat na bestemming	0	0	0	0

9.3. Toelichting Begroting 2018/Meerjarenbegroting 2018-2021

9.3.1. Algemeen

De meerjarenbegroting is op basis van bestaand beleid en de meest actuele ontwikkelingen opgesteld. Als basis dienen de negentien afzonderlijke schoolbegrotingen, inclusief de begroting van het stafbureau en de bovenschoolse begroting. In de kwartaalrapportages leggen wij verantwoording af over de voortgang van deze begroting.

In de meerjarenbegroting is verder rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

- De bekostigingsgegevens primair onderwijs conform de meest recente publicatie in de Staatscourant.
- Inboeken van groei-informatie ondanks de daling van het aantal leerlingen per 1 oktober. De daling wordt namelijk gecompenseerd met de instroom van nieuwe leerlingen in de loop van het schooljaar. Deze kinderen creëren op bestuursniveau groei-bekostiging die wordt toegekend aan de individuele scholen.
- Structureel oplopende inkomsten en uitgaven in het kader van passend onderwijs.
- Inkomsten en uitgaven in het kader van de Voorziening Lokaal Onderwijs Amsterdam (VLOA) en de leraren- en scholenbeurzen.
- Dalende inkomsten door afname van de leerlingengewichten.
- De loonkosten op basis van 1 november 2017 met doorberekening van de periodieken per 1 augustus van de aankomende schooljaren.
- Een geprognosticeerde daling van de personele kosten door de verwachte leerlingendaling in de komende jaren.
- Incidentele kosten in 2018 en 2019 (€ 80.000 per jaar) voor de cofinanciering behorende bij de gemeentelijke regeling reiskostenvergoeding.
- Voorfinancieringskosten voor 2018 en 2019 (€ 200.000 per jaar) voor de vestiging van de vrije school stroom in obs De Dapper. Naar verwachting openen wij in het voorjaar van 2018 een vrije school stroom in obs De Dapper. Hiervoor ontvangen wij pas met ingang van het schooljaar 2019-2020 de nodige bekostiging (op grond van de teldatum 1 oktober 2018).
- Een verhoging van de werkgeverslasten ABP met 1,12 % per 1 januari 2018.
- Een verhoging van de premie voor het Vervangingsfonds van 5,15 % naar 6% en een verhoging van de premie voor het Participatiefonds van 4% naar 5,25%.
- Een geprognosticeerde indexatie van de personele bekostiging van 2% ter dekking van de personele kosten conform het referentiemodel.
- Dotaties aan de voorziening groot onderhoud van € 365.000 per jaar en een dotatie van € 50.000 in verband met de afwijzing van de instroomtoetsen voor de jaren 2012 t/m 2016.

Op basis van deze uitgangspunten wordt de begroting over het jaar 2018 afgesloten met een negatief resultaat van bijna € 280.000. In het jaar 2019 sluit de begroting met een negatief resultaat van bijna € 120.000 en in 2020 met een tekort van ruim € 10.000. In 2021 begroten wij een positief resultaat van ruim € 203.000.

Bij de analyse van het geprognosticeerde tekort is het van belang om te benadrukken dat STAIJ de komende jaren blijft investeren in de kwaliteit van het onderwijs. Zo worden de gelden die bestemd zijn voor de professionalisering van onze leerkrachten en organisatie volledig ingezet en wordt een beperkt deel van onze reserves benut voor incidentele uitgaven. Gedacht moet hier worden aan de voorfinanciering van de “vrije school” in obs De Dapper en de cofinanciering voor de tijdelijke gemeentelijke regeling reiskostenvergoeding leerkrachten.

9.3.2. Baten

Rijksbijdragen

De begroting laat zien dat de rijksbijdragen de komende jaren met gemiddeld ongeveer € 400.000 teruglopen. Oorzaak hiervan is enerzijds de daling van het aantal leerlingen en anderzijds een structurele daling van de leerlingengewichten. Omdat de daling van het aantal leerlingen met name plaatsvindt op scholen in impulsgebieden met een hoog aantal leerlingengewichten, loopt de bekostiging voor deze scholen sterker terug dan op basis van het aantal leerlingen wordt verwacht. De daling van deze opbrengsten wordt enigszins opgevangen door de gelden die wij ontvangen als gevolg van de invoering van passend onderwijs. Deze zijn op aanwijzing van het ministerie van OCW ondergebracht bij de rijksbijdragen. Het bedrag dat hiermee gemoeid is, loopt de komende jaren op van bijna € 1,9 miljoen in 2018 tot bijna € 2 miljoen in 2021.

Ondanks de daling van het aantal leerlingen blijft de groeibekostiging van kracht, omdat jaarlijks het aantal uitstromende leerlingen wordt gecompenseerd met instromende leerlingen gedurende het schooljaar. Dit bedrag laten wij wel dalen naar € 100.000.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen is structureel de VLOA-subsidie van de gemeente Amsterdam opgenomen. Het betreft subsidies voor taalinterventies, bewegingsonderwijs, beeldende vorming, conciërges, burgerschapsvorming, vroegschoolse educatie en cultuur. Onder deze post zijn voor 2018 ook de leraren- en scholenbeurzen opgenomen, die bestemd zijn voor de professionele ontwikkeling van leraren en teams, en de subsidie in het kader van de stadscholen. Verder zijn onder deze post de structurele vergoedingen van de gemeente voor het beheer en de exploitatie van de gymzalen gerangschikt. De leraren- en scholenbeurzen en de subsidies voor de stadscholen zijn niet structureel. Als gevolg hiervan neemt het totale subsidiebedrag in 2019 met ruim € 530.000 af.

Overige baten

De overige baten hebben betrekking op de inkomsten uit verhuur, tussenschoolse opvang, detachering van personeel en de gelden voor de begeleiding van Cluster 2 leerlingen.

9.3.3. Lasten

Personele lasten

Bij de post personele lasten is rekening gehouden met de oplopende loonkosten. De loonkosten zijn op individueel niveau doorgerekend. De vaste periodieken zijn opgenomen in de loonsom. Doordat STAIJ de t=0 systematiek toepast, zijn bij de scholen met dalende leerlingenaantallen de loonkosten verlaagd met € 6.250 per leerling. Een deel van deze mutatie wordt ingezet bij de groeischolen. Het overige deel wordt gebruikt om de loonstijging en de totale krimp op te vangen.

Tijdens de formatiegesprekken worden de extra kosten (circa € 150.000) voor de functiemix verdisconteerd in de totale loonsom.

Afschrijvingen

De afschrijvingen voor 2018 zijn gebaseerd op de afschrijvingen op bestaande activa en afschrijvingen op investeringen, conform het door de scholen opgestelde investeringsplan. Bij de berekening van de afschrijvingen in 2020-2021 gaan wij ervan uit dat de vrijvallende afschrijving minimaal weer geïnvesteerd wordt. Hierdoor blijven de afschrijvingskosten voor leermiddelen, ICT en meubilair de komende jaren nagenoeg gelijk.

Huisvestingslasten

De begroting van de huisvestingslasten over de jaren 2018-2021 is gebaseerd op contracten met leveranciers, het MJOP en ervaringscijfers uit voorgaande jaren. Om de voorziening dekkend te houden, wordt er jaarlijks € 365.000 aan deze voorziening toegevoegd door middel van een onttrekking uit de exploitatie.

Overige Lasten

De begroting van de overige lasten over de jaren 2018-2021 is afgeleid uit contracten met leveranciers en ervaringscijfers uit voorgaande jaren. Per post is er in samenwerking met de schooldirecteuren een prognose gemaakt van de te maken kosten. Hierbij is rekening gehouden met groeiende scholen, maar ook met krimpende scholen.

9.4. Investeringsbegroting 2018-2021

	Prognose	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021
Inventaris en apparatuur	63.000	27.000	-	-	-
Meubilair	323.500	311.500	-	-	-
ICT	676.500	393.500	236.500	531.000	649.000
Leermiddelen	200.000	457.500	150.000	112.000	52.250
Overige Materiele Vaste Activa	31.500	8.000	-	-	-
Totaal Investerings	1.294.500	1.197.500	386.500	643.000	701.250
Inventaris en apparatuur	17.500	17.389	16.783	8.572	5.027
Meubilair	125.000	137.754	138.356	136.625	135.625
ICT	437.000	510.538	512.811	512.819	512.875
Overige inventaris en apparatuur					
Leermiddelen	180.000	194.402	199.756	199.753	199.755
Overige Materiele Vaste Activa	250	1.402	1.402	1.402	1.402
Totaal Afschrijvingen	759.750	861.485	869.108	859.171	854.684

De investeringen in ICT, leermiddelen, inventaris en apparatuur zijn afkomstig uit de investeringsbegrotingen van de scholen. De investeringen in de gebouwen zijn vanaf 2017 niet meer opgenomen onder de post investeringen, maar conform het MJOP in de exploitatie onder de post huisvestingslasten. Voor de jaren 2018-2020 is een inschatting gemaakt van de investeringen, mede gelet op de afschrijving die vrijvalt. Hierdoor blijven de afschrijvingslasten meerjarig op een gelijk niveau.

9.5. Ontwikkeling liquiditeit 2018-2021

Op basis van een kasstroomoverzicht zijn onderstaand de verwachte ontwikkeling van de liquiditeiten per kalenderjaar opgenomen. Als basis voor dit overzicht dient de achterliggende meerjarenbegroting met de daarin gemaakte keuzes.

	Werkelijk 2016	Prognose 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Kasstroom uit operationele activiteiten						
Saldo baten en lasten	347.623-	170.751	294.244-	134.952-	25.052-	188.688
Overige mutaties eigen vermogen						
Aanpassingen voor:						
- Afschrijvingen	712.655	759.750	861.486	869.107	859.171	854.684
- Mutaties voorzieningen	652.051-	158.000-	34.126	142.026	863.811-	174.956
Veranderingen in vlottende middelen						
- Vorderingen	283.337	-	-	-	-	-
- Schulden	689.887	-	-	-	-	-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:						
- ontvangen interest	6.957	20.000	15.000	15.000	15.000	15.000
- betaalde interest	-	-	-	-	-	-
	693.162	792.501	616.368	891.181	14.692-	1.233.328
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
Investerings in immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Investerings in materiële vaste activa	1.205.544	1.294.500	1.197.500	386.500	643.000	701.250
Overige investeringen in financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
	512.382-	501.999-	581.132-	504.681	657.692-	532.078
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Aflossing langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
Mutatie liquide middelen	512.382-	501.999-	581.132-	504.681	657.692-	532.078
Beginstand liquide middelen	7.809.507	7.297.125	6.795.126	6.213.994	6.718.675	6.060.983
Mutatie liquide middelen	512.382-	501.999-	581.132-	504.681	657.692-	532.078
Eindstand liquide middelen	7.297.125	6.795.126	6.213.994	6.718.675	6.060.983	6.593.061

9.6. Balans en Vermogenspositie 2018-2021

9.6.1. Ontwikkeling balans

	Werkelijk 2016	Prognose 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Vaste activa						
Materiele vaste activa	3.607.079	4.141.829	4.423.831	3.958.023	3.758.652	3.622.018
Vlottende activa						
Vorderingen	2.156.676	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000
Liquide middelen	7.297.125	7.095.126	6.550.506	7.038.020	6.359.181	6.862.983
Totaal Activa	13.060.880	13.436.955	13.174.337	13.196.043	12.317.833	12.685.001
Eigen vermogen	5.324.193	6.072.804	5.480.211	5.359.855	5.244.456	5.336.668
Voorzieningen	1.452.336	1.080.000	1.494.126	1.636.188	873.377	1.148.333
Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	6.284.151	6.284.151	6.200.000	6.200.000	6.200.000	6.200.000
Totaal Passiva	13.060.680	13.436.955	13.174.337	13.196.043	12.317.833	12.685.001

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat onze vermogenspositie de komende jaren met bijna € 500.000 daalt. Voornaamste oorzaken zijn de exploitatieresultaten de komende jaren, de fluctuatie in de voorzieningen en de daling van de boekwaarde van de materiële vaste activa.

9.6.2. Ontwikkeling Kengetallen

		Werkelijk 2016	Prognose 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Streefwaarden							
Liquiditeit	>1	1,85	1,43	1,36	1,44	1,33	1,42
Solvabiliteit	>30%	52%	52%	52%	52%	49%	50%
Huisvestingsratio	<10%	8%	7%	8%	8%	8%	8%
Weerstandsvermogen	>5%	11%	15%	13%	13%	13%	13%
Rentabiliteit	0%	-0,9%	0,5%	-0,7%	-0,3%	0,0%	0,5%
Rijksbijdragen/baten		90%	90%	89%	91%	91%	91%
Personele lasten/baten	<90%	83%	84%	82%	82%	82%	82%

Liquiditeit

Bij liquiditeit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen vlottende activa en de kortlopende schulden. Voor een goede liquiditeit moet dit getal minimaal boven de 1 liggen omdat er geen andere activa zijn die op korte termijn in geld kunnen worden omgezet.

Solvabiliteit

Bij de solvabiliteit gaat het erom in hoeverre een bevoegd gezag op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen eigen vermogen en het totaal van de passiva. Absolute normen voor solvabiliteit zijn moeilijk te geven. Beoordeling van het eigen vermogen kan niet los worden gezien van de beoordeling van de hoogte van de voorzieningen. Immers, wanneer die niet toereikend zijn om de toekomstige verplichtingen te dekken, zal aanvulling vanuit het eigen vermogen moeten plaatsvinden. In geval van een gezonde financiële positie, is een ondergrens van 30% wenselijk.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft een indicatie van de totale huisvestingslasten ten opzichte van de totale lasten. Volgens de signaleringswaarde van de inspectie mag de indicator niet groter zijn dan 0,10. Een hogere indicator geeft aan dat er verhoudingsgewijs teveel middelen besteed worden aan huisvesting.

Rentabiliteit

Als indicator is de rentabiliteit een waardevol trendgegeven. Te grote positieve verschillen roepen vragen op inzake het bestedingspatroon. Negatieve verschillen duiden op een te ruim financieel management, met mogelijke consequenties in de komende jaren.

Rijksbijdragen/baten

Het kengetal Rijksbijdragen / baten geeft aan in welke mate de school afhankelijk is van de rijksbijdragen die op grond van het aantal leerlingen wordt vastgesteld.

Personele lasten/baten

De personele lasten betreft de (vaak) grootste kostenpost van een school. Vooral trendmatig kan dit kengetal een belangrijk signaal geven. De personele lasten kunnen worden afgezet tegenover de bekostiging. Volgens de normen van de inspectie mag deze waarde niet hoger zijn dan 90%.

In bovenstaand overzicht staan de streefwaarden opgenomen zoals deze door de Inspectie worden gehanteerd bij het toezicht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen.

De Inspectie benadrukt dat het geen normen zijn waaraan schoolbesturen moeten voldoen. Het onderschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht. De normen zijn meer bedoeld om te toetsen of een schoolbestuur gezond is en op korte en lange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Grove afwijkingen in de begroting of jaarrekening ten opzichte van de norm kunnen wel leiden tot extra onderzoek. Hier is bij STAIJ geen sprake van. Bovenstaande cijfers geven aan dat STAIJ een stevig financieel fundament heeft gevormd, waardoor wij de komende jaren door kunnen blijven bouwen aan niet alleen een financieel gezonde maar ook aan een kwalitatief sterke organisatie. Vanzelfsprekend blijven wij alert. Maar door deze begroting in uitvoering te nemen zien wij op dit moment geen risico's voor de financiële continuïteit.

9.7. Ontwikkeling personeel

Onderstaande tabel is een vertaling in fte van de in paragraaf 9.3.3. opgenomen personele lasten. De ontwikkeling van ons personeelsbestand ziet er in dit scenario als volgt uit:

Kengetal (stand 31/12)	Prognose 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Personele bezetting in FTE					
Management/Directie	30,07	30,07	30,07	30,07	30,07
Onderwijzend Personeel	382,12	373,70	360,73	352,91	346,86
Overige medewerkers	69,83	69,83	69,83	69,83	69,83

Indien in de komende jaren blijkt dat de dalende trend aan personele inkomsten, met name veroorzaakt op de scholen met veel gewichten, zich doorzet, zijn maatregelen in de exploitatie noodzakelijk. Deze maatregel kan alleen succesvol doorgevoerd worden door het aantal personeelsleden dat wij in dienst hebben te verlagen.

Het meerjaren bestuursformatieplan is een optelsom van de ontwikkeling van het personeelsbestand en de in hoofdstuk 8 opgenomen beleidsvoornemens op het terrein van het personeelsbeleid.

9.8. Risicoanalyse 2018-2021

In de begroting 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2021 hebben wij de tegenvallers zoveel mogelijk in kaart gebracht. Zo is rekening gehouden met een daling van het leerlingengewicht van 10% per jaar. Desalniettemin nemen wij een risicoparagraaf op van onderwerpen die nog onvoldoende aan bod zijn gekomen. In de kwartaalrapportages gaan wij de genoemde risico's monitoren.

Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Inschatting bedrag	Risico begroting	Mitigerende maatregel
1. Leerlingenaantallen wijken af van begroting.	Gevolg is dat de baten lager zullen uitvallen.	Baten per leerling uit de rijksbekostiging zijn gemiddeld € 6.250,=.	Hoog	Nauwkeurig monitoren van instroom en uitstroom (inclusief zij-instroom en zij-uitstroom) en desgewenst ingrijpen in de exploitatie.
2. Harmonisatie afspraken rond onderwijshuisvesting.	Gevolg is dat er financiële onzekerheden zijn ten aanzien van de kosten van huisvesting voor vier gebouwen.	Maximaal € 50.000 per jaar.	Middel	Uitzoeken en in samenspraak met de afdeling Onderwijshuisvesting van de gemeente Amsterdam heldere afspraken maken omtrent huisvesting.
3. Mogelijke overstap naar invoering eigen risicodragerschap.	In 2018 besluiten wij wellicht om ons lidmaatschap bij het Vervangingsfonds op te zeggen. Het eigen risicodragerschap is alleen lonend bij een verzuim onder de 5 à 6%.	Maximaal € 600.000 per jaar.	Middel	Uitvoering geven aan het plan van aanpak ter verlaging van het ziekteverzuim.
4. Negatieve beoordeling instroomtoetsen door het Participatiefonds.	Door een achterstand bij het Participatiefonds krijgt STAIJ nog te maken met de beoordeling van instroomtoetsen vanaf 2012. Bij een negatieve beoordeling is de werkgever verantwoordelijk voor de betaling van de uitkeringskosten van de werknemer.	Voorziening getroffen en dotatie van € 50.000 in de jaren 2018 t/m 2021 opgenomen. Externe expertise is ingezet om risico's te beheersen.	Hoog	Het opnemen van een personele voorziening voor het maximale bedrag aan kosten.
5. Aanpassing regeling toeslag impulsgebieden.	De impulsgebiedenregeling is verlengd tot 1 augustus 2021. Het is echter mogelijk dat deze regeling eerder komt te	Maximaal € 1.000.000 per jaar indien de regeling geheel wegvalt.	Middel	Monitoren en indien nodig ingrijpen in de exploitatie.

	vervallen.			
6. Referentiemodel.	In de begroting is rekening gehouden met een verhoging van de bekostiging van 2% conform het referentiemodel. Vorig jaar was dit 2,26%. Deze verhoging kan lager uitvallen.	Maximaal € 500.000 per jaar bij 0% compensatie.	Middel	Monitoren van het referentiemodel en eventueel ingrijpen in de exploitatie.
7. Insourcing.	De personele administratie hebben wij in eigen beheer genomen per 1 januari 2017. De salarisadministratie blijven wij vooralsnog extern inhuren.	Maximaal € 50.000 per jaar. Kwetsbaarheid van krappe personele bezetting stafbureau.	Middel	Samenwerken met AWBR en inhuur externe expertise.
8. Oprichting Laterna Magica 0-18 jaar.	Oprichting van een nieuwe school vereist voorfinanciering.	Maximaal € 1.000.000 (eenmalig).	Hoog	Benutten van geldstromen ministerie OCW en gemeente Amsterdam.
9. Kinderopvang in eigen beheer.	Per 1 februari 2019 overgaan tot kinderopvang in eigen beheer bij Laterna Magica.	Maximaal € 100.000 (eenmalig). Er dienen systemen ingericht te worden om uitvoering te kunnen geven aan deze beleidsmaatregel.	Hoog	Onder leiding van extern projectleider in kaart brengen welke voorzieningen er op het stafbureau ingericht moeten worden en tegen welke kosten.
10. Vrije School.	De mogelijke oprichting van de vrije school stroom in obs De Dapper vereist voorfinanciering die in de begroting is opgenomen. Groei of daling van het aantal verwachte leerlingen kan zowel een positief als negatief effect hebben op de prognoses.	Minimaal - € 100.000 tot maximaal + € 300.000 per jaar.	Middel	Strak monitoren van de belangstelling voor dit type onderwijs in Amsterdam Oost.